

Comisia
Europeană

COȘUL DE ALIMENTE AL ROMÂNILOR

BUCUREȘTI

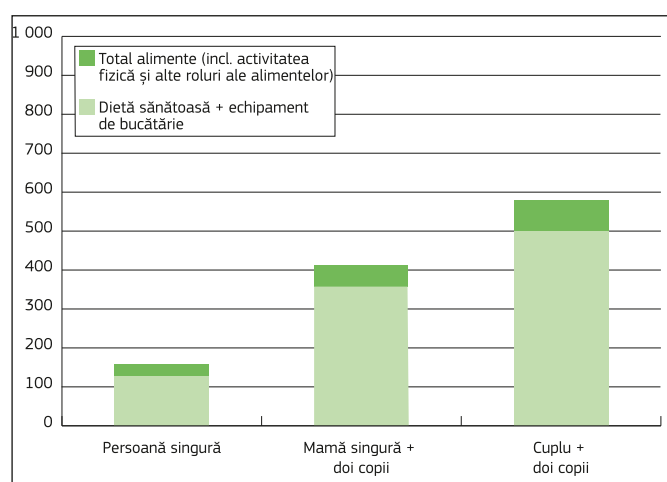
- ➔ Rețeaua europeană a bugetelor de referință este un proiect finanțat de Comisia Europeană care vizează elaborarea unor bugete de referință transnaționale, comparabile în toate statele membre ale UE. Bugetele de referință sunt coșuri de bunuri și servicii considerate necesare pentru ca o gospodărie individuală să atingă un standard de viață acceptabil într-o anumită țară, regiune sau localitate. Pregătirea unor bugete de referință cu o metodologie comună poate ajuta statele membre ale UE să conceapă măsuri eficiente și adecvate pentru sprijinirea veniturilor și să încurajeze învățarea reciprocă și schimbul de bune practici. Mai multe informații despre proiect, precum și rapoartele de țară complete, pot fi găsite pe site-ul Comisiei Europene: <http://europa.eu/!CC79TD>

Coșul de alimente al românilor indică bugetul lunar necesar pentru un aport alimentar adecvat în cazul a trei gospodării de referință (alcătuite din copii și persoane de vârstă activă, în bună stare de sănătate, fără dizabilități și care locuiesc în capitală). Coșul include un buget pentru alimente și pentru echipamentul de bucătărie necesar pentru a pregăti, servi, consuma și păstra alimentele respective. Mai mult, coșul ia în considerare bugetul necesar pentru

activitatea fizică și pentru alte roluri ale alimentelor, cum ar fi cel social. Coșul de alimente a fost dezvoltat conform recomandărilor nutriționiștilor și orientărilor naționale în materie de alimentație și ia în considerare particularitățile culturale ale obiceiurilor alimentare ale românilor. Fezabilitatea și acceptabilitatea coșului au fost verificate prin discuții în cadrul unor grupuri de reflecție la care au participat cetățeni din diferite medii socioeconomice.

1. Principalele constatări

Bugetul alimentar al românilor: sume lunare în euro ⁽¹⁾, București, martie 2015

- Bugetul lunar necesar pentru o dietă sănătoasă în România este de **128 EUR pentru o singură persoană** și de **499 EUR pentru o familie alcătuită din doi adulți și doi copii**. Dacă se ia în considerare și bugetul necesar pentru activitate fizică și alte roluri

ale alimentelor (mâncat în oraș, vacanțe etc.), **totalul bugetului alimentar lunar se ridică la 156 EUR pentru o singură persoană și la 578 EUR pentru o familie alcătuită din doi adulți și doi copii**.

- În comparație cu coșul de consum minim lunar introdus în România în 2001 (care nu se mai folosește în prezent), coșul de alimente dezvoltat în cadrul acestui proiect-pilot include bunuri și servicii de o mai mare diversitate și care sunt, totodată, definite și justificate cu mai multă precizie, luând în considerare multiplele roluri ale alimentelor.
- Merită a fi remarcată marea discrepanță dintre costul coșului de alimente și câștigurile majorității românilor. Dat fiind nivelul scăzut al salariului minim și al alocațiilor familiale, un segment mare al populației active nu își poate permite coșul de alimente. În martie 2015, o gospodărie alcătuită din doi adulți care câștigau salariul minim și doi copii aveau un venit lunar de 354 EUR, mai puțin decât costul coșului sănătos. Venitul lunar al aceleiași gospodării, în cazul câștigării salariului mediu net, ajunge la 828 EUR. În acest caz, doar coșul de alimente reprezintă 70 % din venitul total al gospodăriei.

⁽¹⁾ 1 EUR = 4,4278 RON.

2. Particularități naționale

Pentru dezvoltarea unor bugete europene de referință comparabile la nivel transnațional este necesar ca diferențele dintre bugetele respective ale statelor membre să fie explicate în funcție de contextul instituțional, cultural, climatologic și economic al țării în cauză. Coșul de alimente al românilor ia în considerare factorii următori:

➔ Factori istorici, climatologici și culturali

Conform recensământului din 2011, 44 % din populația României trăiește în zone rurale. Rolul sectorului agricol rămâne unul central nu numai pentru economia națională, ci și pentru micii producători dedicați consumului propriu al gospodăriei. Clima continentală, cu ierni reci și veri călduroase, implică diferențe sezoniere semnificative în obiceiurile alimentare; iarna, mesele conțin în mod tradițional porții mari de carne și grăsimi animale. În marile orașe, se poate observa o disponibilitate în creștere a unei game mai mari de produse, precum și răspândirea unor stiluri de viață alternative în ultimele decenii. Cu toate acestea, mâncărurile gătite acasă, bogate în grăsimi și carne, rămân practicile alimentare preferate în România, în special în zonele rurale.

➔ Obiceiurile alimentare

Românii au, în general, obiceiuri alimentare nesănătoase, preferând alimente precum carnea, ouăle și produsele lactate, pâinea și zahărul. 23 % din totalul aportului lor alimentar este sub formă de produse din carne (în special carne de porc și vită, cu o proporție foarte scăzută de pește). Consumul de fructe și legume este cu mult sub aportul recomandat. Obiceiurile alimentare nesănătoase sunt legate de nivelurile scăzute ale veniturilor în România. O dietă sănătoasă este considerată a fi greu accesibilă din cauza prețurilor ridicate și a disponibilității limitate a anumitor produse sănătoase, cum sunt legumele, fructele și peștele. Prin urmare, coșul de alimente al românilor este alcătuit din fructe și legume locale, cum sunt cartofii, varza și mazărea, care sunt mai ușor de găsit și mai accesibile.

➔ Recomandările naționale în materie de alimentație

Alcătuirea exactă a coșului de alimente a fost elaborată în conformitate cu recomandările naționale în materie de alimentație. Ministerul Sănătății a elaborat o strategie națională de sănătate pentru perioada 2014-2020 și a însărcinat Societatea de Nutriție din România să formuleze recomandări pentru un

regim alimentar sănătos. Aceste recomandări oferă informații despre principalele grupe de alimente și despre cantitățile necesare pentru dieta zilnică. Grupa predominantă este alcătuită din alimente făinoase (de exemplu, pâine, cereale, orez și paste făinoase), fiind urmată de grupa fructelor și legumelor, și apoi de cea a cărnii și produselor lactate. De asemenea, în coș a fost inclus consumul ocazional de alcool și dulciuri, pentru a evita o dietă prea restrictivă.

➔ Prețul coșului

Prețul coșului de alimente a fost stabilit pe baza tiparelor de consum alimentar ale românilor care au fost evidențiate de un studiu de piață. În 2012, 62 % dintre români alegeau să își cumpere coșul de alimente zilnice din hipermarketuri. Pentru prețul produselor alimentare recomandate în coș au fost selectate cele mai populare trei lanțuri de comerț cu amănuntul.

➔ Activitatea fizică

Pe lângă bugetul necesar pentru o dietă sănătoasă, coșul de alimente include și un buget minim pentru activitate fizică, deoarece aceasta este prezentată în recomandările naționale ca fiind o cerință generală pentru un stil de viață sănătos și este susținută prin numeroase campanii televizate finanțate de stat. Activitățile sportive plătite, cum sunt fitnessul sau înotul, vizează clasa mijlocie din mediul urban din România aflată în expansiune și sunt foarte scumpe și practic inaccesibile clasei muncitoare cu salarii mai mici din România. Bugetul inclus pentru activitate fizică este calculat pe baza celui mai mic preț al unui abonament lunar pentru activități fizice într-un spațiu interior.

➔ Alte roluri ale alimentelor

Coșul de alimente include, de asemenea, rolurile sociale, culturale, religioase și emoționale ale alimentelor care au fost identificate de către participanții la grupurile de reflecție ca fiind necesare pentru o participare adecvată la societatea românească. Alimentele sunt privite ca un vector cultural care întruchipează tradiția și identitatea, în special produsele și felurile de mâncare precum mămăliga, sarmalele cu carne și orez etc. Pregătirea felurilor de mâncare tradiționale cu ocazia sărbătorilor și a aniversărilor (de exemplu, mielul de Paște), mesele ocazionale în oraș și invitarea prietenilor și a rudelor acasă sunt considerate drept roluri constitutive ale alimentelor.